

Postanowienie z dnia 10 czerwca 1999 r.

III ZP 11/99

Określona w art. 390 § 1 KPC możliwość przedstawienia do rozstrzygnięcia przez Sąd Najwyższy zagadnienia prawnego powstałego w konkretnej sprawie nie dotyczy postępowania w sprawach z protestu wyborczego.

Przewodniczący: SSN Jerzy Kwaśniewski (sprawozdawca), Sędziowie SN: Andrzej Wasilewski, Andrzej Wróbel.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu w dniu 10 czerwca 1999 r. na posiedzeniu niejawnym zagadnienia prawnego przedstawionego przez Sąd Apelacyjny w Białymstoku postanowieniem z dnia 29 kwietnia 1999 r. [...] o następującej treści:

Czy do ustalenia nieważności wyboru radnego do rady gminy wystarczające jest stwierdzenie naruszenia przepisów ustawy z 16 lipca 1998 r. – Ordynacja wyborcza do rad gmin, rad powiatów i sejmików województwa (Dz.U. nr 95, poz. 602) dotyczących przebiegu głosowania, ustalania wyników głosowania albo wyników wyborów lub dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, czy też konieczne jest również stwierdzenie, że naruszenie konkretnych przepisów ustawy z 16 lipca 1998 r. lub dopuszczenie się przestępstwa przeciwko wyborom mogło mieć wpływ na wybór określonej osoby na radnego ?

p o s t a n o w i ł:

o d m ó w i ć podjęcia uchwały.

U z a s a d n i e n i e

Grupa wyborców zamieszkałych we wsi L. oraz pełnomocnik Komitetu Wyborczego Akcji Wyborczej „Solidarność” wnieśli protest przeciwko wyborowi wskazanego

radnego Rady Gminy w S.W. dokonanego w wyborach do rad gmin przeprowadzonych w dniu 11 października 1998 r. domagając się unieważnienia tego wyboru.

Sąd Okręgowy w Łomży, po rozpoznaniu tego protestu na rozprawie, postanowieniem z dnia 10 lutego 1998 r. oddalił protest i uznał ważność kwestionowanego wyboru w okręgu wyborczym [...] do Rady Gminy w S.W.

Na skutek zażalenia zainteresowanych sprawę rozpoznawał Sąd Apelacyjny w Białymstoku. Sąd ten uznał, że powstało zagadnienie prawne dotyczące wykładni przepisów art. 58 ust. 1 i 2 oraz art. 61 ust. 2 ustawy z dnia 16 lipca 1998 r. Ordynacja wyborcza do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw (Dz.U. Nr 12, poz. 28 ze zm.) i przedstawił to zagadnienie, określone w postanowieniu z dnia 29 kwietnia 1999 r., do rozstrzygnięcia Sądowi Najwyższemu powołując się na podstawę z art. 390 § 1 KPC.

Sąd Najwyższy odmówił podjęcia uchwały, stosownie do art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 20 września 1984 r. o Sądzie Najwyższym (jednolity tekst: Dz.U. z 1994 r. Nr 13, poz. 48 ze zm.) z przyczyn następujących:

Postępowanie w sprawach protestów wyborczych, w tym postępowanie sądowe, zostało uregulowane w przepisach rozdziału 10 powołanej wyżej Ordynacji wyborczej. To ta ustawa jest źródłem prawa w tym zakresie, a ustalone w niej reguły postępowania obowiązują na zasadzie *lex specialis*. Regulację tę charakteryzuje to, że zawiera własne określenia zasad i sposobów postępowania w sprawach protestów wyborczych, a ponadto, w zakresie postępowania przed sądami odsyła w określonych kwestiach do przepisów postępowania właściwych w sprawach cywilnych. Najogólniejsze tego rodzaju odesłanie zawiera art. 60 ust. 1 stanowiący, że sąd okręgowy rozpoznaje protesty w postępowaniu nieprocesowym, w ciągu 30 dni po upływie terminu do wnoszenia protestów w składzie trzech sędziów, z udziałem zainteresowanych, wojewódzkiego komisarza wyborczego i przewodniczących właściwych komisji wyborczych, stosując odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania cywilnego.

Rozważając kwestię zakresu i sposobu stosowania przepisów Kodeksu postępowania cywilnego należy zwrócić uwagę na to, że w powołanym wyżej przepisie zawarte są pewne określenia szczególne co do składu, w jakim rozpoznaje protesty sąd okręgowy, co do podmiotów, które muszą mieć zapewniony udział w postępowaniu przed sądem, a także co do terminu w jakim protest ma być rozpoznany. W pozostałych kwestiach proceduralnych mają mieć zastosowanie przepisy Kodeksu pos-

tępowania cywilnego, ale na zasadzie odpowiedniości. Należy uwzględnić konieczność zachowania owych szczególnych zasad postępowania, które wprowadziła Ordynacja wyborcza. Podobną strukturę regulacji zawiera art. 61 ust. 3 Ordynacji wyborczej, określający kwestię środka odwoławczego od orzeczenia sądu okręgowego do właściwego sądu apelacyjnego. Jednakże w tym unormowaniu zwraca uwagę to, że ustawa ogranicza się do ustalenia, że sąd apelacyjny rozpoznaje sprawę w ciągu 30 dni oraz, że na postanowienie sądu nie przysługuje środek zaskarżenia.

Oprócz uregulowań wyżej wskazanych należy ponadto wskazać na te przepisy, które określają właściwość (kompetencję) orzeczniczą sądu, który „rozpoznając protesty rozstrzyga o ważności wyborów oraz o ważności wyboru radnego” (art. 61 ust. 1) oraz, że orzeczenie sądu może powodować w konsekwencji przeprowadzenie wyborów ponownych lub podjęcie wskazanych czynności wyborczych (art. 62 ust. 1).

Rozważając powyższe okoliczności Sąd Najwyższy doszedł do przekonania, że w określeniu przez Ordynację wyborczą form postępowania przed sądami w sprawach protestów wyborczych wyrażają się specyficzne potrzeby i cele procesu wyborczego, w którym szczególnie istotne znaczenie ma czynnik czasu. Chodzi o to, ażeby wynik wyborów, jeżeli jest kwestionowany, uzyskał możliwie szybko prawomocne wyjaśnienie. Stąd też musi być traktowany z największą uwagą przepis stanowiący, że sąd apelacyjny rozpoznaje sprawę w ciągu 30 dni. Nie nasuwa także zastrzeżeń ograniczenie postępowania sądowego do dwóch instancji przez ustalenie, że od orzeczenia sądu apelacyjnego nie przysługuje środek zaskarżenia.

Tych szczególnych zasad i celów postępowania z protestu wyborczego, rozpatrywanego jako jeden z elementów szeroko rozumianego procesu wyborczego, nie można byłoby zapewnić przez przyjęcie, że sąd apelacyjny może odroczyć rozpoznanie sprawy na podstawie art. 390 § 1 KPC, ażeby do wyłonionego zagadnienia prawnego mógł ustosunkować się Sąd Najwyższy.

Odpowiednie stosowanie Kodeksu postępowania cywilnego w rozważanej kwestii powinno zatem oznaczać, że określona w art. 390 § 1 KPC możliwość uzyskiwania rozstrzygnięć Sądu Najwyższego nie obejmuje postępowania w sprawach z protestu wyborczego. Sąd Najwyższy ma natomiast możliwość i wielokrotnie już z niej korzystał, podejmowania uchwał mających na celu wyjaśnienie budzących wątpliwości przepisów prawa wyborczego w trybie art. 13 pkt 3 i art. 16 ustawy o Sądzie Najwyższym.

